

מתיקות השבת

יו"ל ע"י קהל לובלין בארה"ק

בראשות הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזוע שליט"א

תלמידו של פוסק הדור בעל "שבט הלוי" וצוק"ל

◆ משיחורטיו של מורינו הגה"צ שליט"א ◆

למה לנהג בגנבת דעת?

"בא אל פרעה ואמרת אליו". פרשה זו עוסקת בעצומן של המפכות שהקב"ה מביא על מצרים, ובפרשיות הקודמות קראנו שמשך רבנו אמר לפרעה "ה' אלהיך בראך ואתה בראך במדבר וזבחנו לה", וצריך באור, מדוע משה רבנו גנב את דעתו של פרעה ולא גלה לפרעה את רצונו ה' האמיתי שיוציאם ממצרים לגמרי?

כיוצא בזה, צריך באור מה שמספר בפרשתנו, שהקב"ה אומר למשה שיגבר בזמני העם שישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלות, ולכאורה רואים שוב שגונבים את דעתם של מצרים, שלוקחים מהם הכל, בעוד שלא היה פאן שום צד שהם חוזרים שוב למצרים, ומה גם שהדרך היא להשאיל את כלי המצריים לעולה לגרם לעם ישראל לספקות, האם יוצאים לגמרי או שזאת עתידים לחזור למצרים?

לגנב את דעת הגנב

ונראה לבאר, שכמו שבשעה שמושה בשר לפרעה שהוא עתיד להביא עליו מכות, הוא לא אמר לו בדיק אילו מכות עתידות לבוא עליו, כדי לנסותו בכל פעם ופעם, ואם הוא היה מסכים להוציא את העם, לא היה נצרך לקבל מכות נוספות.

כך גם לגבי יציאת מצרים, משה רבנו לא רצה לגלות לפרעה בדיק מה הם עומדים לעשות, שאינם רוצים לשוב לעולם למצרים, כי פרעה לא היה יכול לעמוד בנסיון קשה כזה, לשחרר את עם ישראל לגמרי ממצרים ומאחר שפרעה גנב את דעתו של משה והתל בו, לכן משה התנהג עמו באותה מדה לגנב את דעתו, שהרי "עם עקש תתפתל",

וכמו שאמר יעקב לרחל 'שרי לצדיקי לסגווי ברמאותא עם רמאי'.

והנה המצוי לדרך משה שעם ישראל יחזרו אליו, כי לפי קצור דעתו חשב שאין לעם ישראל לאן ללכת, שהרי מצד אחד יש את הפלשתים שהם שונאים את ישראל, מולם יש את ים סוף, ובצד השני מדבר, ופרעה לא העלה על דעתו שהם ילכו למדבר השומם, ואם כן, חשב פרעה שאם הם ילכו למדבר, הם ימותו שם ברעב ובצמא, ובפרט שהם יצאו בחדש האביב, שבתקופה הוא חם מאד במדבריות, ולכן פרעה האמין להם שלאחר שלשת ימים הם יחזרו שוב למצרים והסכים להוציא אותם.

בשחון בכל עת

ומה שהוספנו לשאל משה שהשאלת הפלים ממצרים גרמה לעם ישראל ספקות שזמא יצטרכו לשוב למצרים כדי להשיב את הפלים, התשובה לכך היא שדרך זה היה מן מן השמים, כדי לחקם באמונה ובבטחון בה' בכל זמן ועדן, גם אחרי שיוציאו ממצרים, וכמו שכבר מעיקרא עם ישראל לא ידעו מתי הוא הזמן המדויק שבו הם יגאלו, והיו צריכים להתחזק באמונה ובבטחון בה'.

ואפילו כשמושה אמר לפרעה את מפת בכורות, שהיא המפה האחרונה, הוא אמר לו את הזמן שתבוא מפה זו באפן מספק ולא מדויק: "פחצת הלילה", ולא אמר לו 'בפחצות הלילה', והיה נראה לפרעה שכבד יכול משה רבנו לא יודע את הזמן המדויק שתבא מפת בכורות, ועם ישראל התחזקו באותו זמן באמונה ובבטחון בה' שיגפה בזמן הנכון את המצרים בפמפה האחרונה שתכריע את גאלתם.

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

היותור להכרך הוא טובתך

בבחרתי היה לי שכן בשם ישראל, ובהיותנו בחורי ישיבה, כל אחד בשיבה שלו, היינו נוהגים לשבת בשעות הערב בבית המדרש הסמוך לביתנו ולהרחיב שם את ידיעותינו בתורה.

כבר בהתחלה ישראל הצייע לי ללמוד יחד אתו, אף אני העדפתי ללמוד ביחידות, כי סברתי שרק אוכל להספיק ללמוד יותר אבל לאחר מכן היה נראה לי שהוא מספיק ומבין הרבה יותר ממני, והדרך גרם לי לתחרות ולקנאה כלפיו.

בית הכנסת הזה שלמדנו בו, היה נכס של יהודי בעל בית עשיר שגר בבנין שלי והוא גם שמש כ'מנהל ועד בית' בבנין שלנו. הוא אהב מאד תורה ולומדיה, והוא בעצם שמש גם כגבאי בית הכנסת. הוא היה מתענג מאד לראות אותנו לומדים בבית הכנסת והיה מכבד את שנינו מאד, לדגמא, מדי פעם הוא היה מנשך את ידיו בראת כבוד, בעוד שאנחנו היינו בחורים צעירים בגיל שבע עשרה - שמונה עשרה.

יום אחד נתקפתי בחלשה גדולה ולא הלכתי לישיבה ואף לא יצאתי לבית הכנסת הזה למשך כשבועיים. כשהראתי חזרתי בשעות הערב לבית הכנסת, הגבאי שעדין לא הבחין כלל בקנאה שבנינו, ספר לי בתם לבו ובשמחה, שבגמים האלו שלא הגעתי הוא יצר קשר אמיתי עם ישראל וקבע ללמד אתו למשך שעה בכל יום בתשלום של מאה וחמשים שקלים לשעה - סכום שנחשב למכבד מאד, בפרט באותן שנים... הקנאה שלי בישראל הלכה וגברה.

ערב אחד, כאשר הגבאי עמד לסגור את בית הכנסת, נגש הגבאי ואמר לשנינו: יש לי

« המשך המעשה בעמוד ד' »

פניני אגדה

• הרה"צ ר' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דרשיבתנו •

"ולא יכלו להתמהמה"

מובא בגמרא (סנהדרין צו:) בְּשֵׁם הַתָּנָא רבי גתן שְׂמַיָא אֶת הַפְּסוּקִי: "כִּי עוֹד קָזוּן לְמוֹעֵד וַיִּפֶחַ לַעֲקֹב וְלֹא יָבֵא אִם יִתְמַהֵמָה חֶפֶה לֹא כִּי בֵּא יָבֵא לֹא יֵאָחֵר", ומכאן פסוק זה דרשותיהם של התנאים שחשבו את העקב על ידי דרשת פסוקים אחרים, כי מפסוק זה מוכח שאין לחשב את העקב, וגם אם המשיח מתמהמה לבוא, עלינו להמשיך ולחלץ לבואו, כמבאר שם.

ואפשר לומר שרבי נתן הולך לפי שיטתו ש'אדם נדון בכל שעה' (ר"ה טו:), שעל פה סובר גם שאי אפשר לחשב את העקב, כי יתכן ויהיו שנויים בכל רגע ורגע, והכל הוא לפי מעשיו של כל אדם ואדם, שכל אחד ביכולתו להכריע את כל העולם בלולו כלף חובה או כלף זכות (הדושין מ:).

וכאשר יגיע העקב, גם אם נרצה להתמהמה, לא נוכל להתמהמה, כמו שביציאת מצרים נאמר: "ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם". ובמונים כאלו, שאנו רואים את סימני הגאולה, איננו יכולים להתמהמה, אלא עלינו להינדנד ולצבור צידה של תורה, מצוות ומעשים טובים של ותורה, חסד וכו', כדי שבכל שעה ושעה יהיה ראויים לקבל פני משיח צדקנו, במהרה בנימינו, אמן.

שבתות של אמונה

ובשבתות אלו, שאנו קוראים בפּרשיות הללו על ציאת מצרים, עלינו להתחזק באמונה, שכן שבתות אלו הן שבתות של אמונה, שכן עלינו להמשיך ולחלץ לבואו, כמבאר שם.

שמשותקים ורוצים להתקבץ בלם יחד כדי לכלותינו.

אבל ה' מגן ומושיע אותנו מהם, ועוד יבוא יום הדין רק לו יתברך שאנו נגאל אצל עולמים אמן.

מתיקות בתוכחה המרירה

ונולד להם משה, וכשיוכד הטילה את משה לאור, עמרו טפח בראשה של מרים, בראותו ששבו אתה לא התקיימה, וזאת עשה מרב כאבו וצערו על עם ישראל שעדין לא נושעו. ומרים עמדה מרחוק לדעה איך תתקיים בנאותה, ועליה נאמר: 'בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו', שבזכותה ובזכות יוכד שהייתה להם סבלנות לגדל את הילדים, אף על פי שכל הילדים היו תחת גזרת פרעה להרג, על ידי זה זכו לגדל גם את משה, שעל ידו נגאלו אבותינו ממצרים.

גאולה בכח הענוה

וכיצא צוה, בזכות סבלנותו וענוותנותו של עמרם ששמע בקולה של בתו מרים והחזיר את יוכד, זכו עם ישראל לגאולה השלמה, וכשנתבונן צוה נבחינו, שהקב"ה לא גלה בעצמו לעמרים את רצונו להשיב את יוכד, אלא היה צריך לשמע זאת דוקא דרך בתו, כי רצונו ה' היה שעמרים ילמד את כלל ישראל את מדת הסבלנות והענוה לקבל עצה ממי שהוא קטן ממנו, כמו שעמרים קבל את עצתה

חז"ל מספרים באריכות שעמרים גרש את יוכד אשתו, מפני שראה שהמצרים משליכים את התינוקות של עם ישראל לאור, עד שבאה מרים ואמרה לו: גזרתך קשה משל פרעה, שפרעה גזר על הנזרים ואתה גזרת גם על הנזרות (סוטה יב:).

ואף על פי שמרים דברה אליו בלשון תוכחה משפילה מאד, שבתו משה את מעשיו למעשה גרוע יותר מגזרתו של פרעה הרשע, בכל זאת עמרים שהיה גדול הדור הטוה את אָנוּי לשמע את התוכחה מבתו, כי הבין שהיא קבת קול משמים, ונראה שעמרים זכה לעמוד בנסיון הזה ולהבין שאוהי בת קול מן השמים, מפני שהוא היה מבקש מה' שיזכה תמיד לשמע את דבר ה', שלכן קעת ה' זכה אותו להבין שבת קול מדברת מפי בתו.

אחרית הנבואה

ומבאר בגמרא (שם יב:) שמרים הוסיפה ואמרה לעמרים את מה שנתגלה לה בנבואה, שעתידי להולד להם בן שיגאל את ישראל ממצרים, ויאור זאת עמרים נשא מתדש את יוכד

אמונה בטחון וסבלנות

עם ישראל שמחים במכות שהקב"ה מביא על אויביהם המצריים, ובמכת בכורות הבן הוא את אביו מדוע יש דם על הדלת והאבא מסביר שכן צוה ה', והדם שעל הדלת מוכיח לנו את החסד שהיה שלנו זרם בעוונותינו שלנו, ולא נשפך דמנו, כמו שארע לבכורות מצרים.

מה היה הנסיון לעם ישראל באמונה ובטחון ובמדת הסבלנות בזמן עשר המכות?

על כך במאמר: 'למה להנהג נגנבת דעת?' במאמר: 'מתיקות מדת הסבלנות'.

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף סאנדל שליט"א •

דיני קדימה בברכות (א)

ברכת המוציא וברכת בורא מיני מזונות קודמות לכל הברכות, אפילו לברכת הניזון (רמ"א ריא ד), וחיץ מיום השבת, שבו ברכת הגפן קודמת, כיון שאסור לאכל בלי קדוש, ואת הקדוש מכריזים על הניזון, ועל כן קטנו לכסות את החלות או את מיני המזונות בעת הקדוש, כדי שלא יתבטלו שמקדימים בפניהם את ברכת הגפן (מפואר טעם זה בטור סי' רמא).

נוהגים ישראל קדושים לערף את השלחן בט"ו בשבט, וכאשר מגישים לשלחן כמה פרות, שכלם משבעת המינים, פסק מרן השו"ע (ריא ד), שיש בהם דיו קדימה לפרי שיותר קרוב לארץ בפסוק: "ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה רמון ארץ זית שמן ודבש", ולפי זה, סדר הקדימה בשבעת המינים, מלבד חטה ושעורה, הוא כך:

זית (ראשון לארץ השני), תמר (שני לארץ השני), גפן (שלישי לארץ הראשון), תאנה (רביעי לארץ הראשון), רמון (חמישי לארץ הראשון), וכמובן שהסדר הזה הוא רק לענין דיו קדימה, שפגיש לו זית, גפרף על הזית תחלה וכל שאר הפרות נפטרים בגרבה זו, ואם אין לו זית אלא תמר, גפרף עליו תחלה ויפטר את כל השאר וכו' על זה הדרך. ופסק הרמ"א (ריא ה) שכל דיו קדימה הוא רק לענין לכתחלה, אבד בדיעבד שהקדים לגפרף העץ על פרי המאחד בפסוק מבין שבעת המינים, או שהקדים לגפרף העץ על פרי שאינו משבעת המינים, יצא באשר הברכות שלהם שוות, ובלבד שתהא פגורתו לפטר את הכל בגרבתו.

להם לאכילה, והריונו מהמפכות שה' הביא על מצרים.

וישנו דעות בפיקולתא כמה מעם ישראל יצאו ממצרים (בשלח): "א אחד מחמשה, ו"א אחד מחמשים, וי"א אחד מחמש מאות, ורבי יהודה דחה את השיטה האומרת אחד מחמש מאות, שלא יתכן לומר כן, ויש לישב ולבאר ש'אלו ואלו דברי אלקים חיים, ולא פליגי, שהדעה הראשונה הינו כפשוטו, יצאו אחד מחמשה וארבעה חלקים מתוך החמשה לא יצאו.

סבלנות במצוקה

והדעה השנייה הינו שכל התקנים על היים, שישם רבים התמרמרו ואמרו: "נתנה ראש

לו את אהרן ואת משה וישני תני עמכם שבע ושלישים ומאת שנה", שנתנה לומר שהתורה פורטה פאן את שנות חייו של עמרם, ללמוד שבזכות האריכות אפים שהיתה לו להנשא ליוכבד בשנית שעל ידי כך נולד משה, זכה לאריכות ימים ושנים, וכמו שמצינו (עריבין נד) ברב פרידא, שבזכות שהארץ אפס ללמוד את תלמידו ארבע מאות פעם את תלמודו, זכה לחיות ארבע מאות שנה.

מתיקות מדת הסבלנות

וכשאדם בוטח בה' ומתאזר בסבלנות, גם בעת צרותיו הוא זוכה לראות בישיעתו ה'.

גאולה? עת סבלנות!

פי לראות את ישיעתו ה', מוכרחים להתאזר במדת הסבלנות, וכפי שארע לאבותינו במצרים שסבלו שם שנים רבות והיו צריכים להמתין לישיעתו ה', וגם כאשר משה רבנו הגיע בשליחותו ה' לגאל אותם, הם היו צריכים להתרבה בסבלנות, שהרי המפכות ארכו זמן רב ובין מכה למכה היתה הפוגה של זמן, ורק אחרי כל אריכות הזמן הוא, הם זכו לראות את הגאולה.

לכן גם אדם שרואה שהוא נקלע למצוקה, גם אם היא מצוקה בעבודתו ה', שרואה שהוא טעה ונקלע למדות רעות, שהוא רב עם חבריו וכדומה, לא יתיאש מכה, אלא יפרש את שיחתו לפני ה' ויספר לקב"ה את כל המדות הקשות והקרות שיש בתוכו, ואף יכתב זאת על דף, ויחל אל ה', ויאמין ויבטח בו שהוא ישיע ויפדה אותו מגלות נפש.

ואף על פי שבעת שאדם נמצא בצרה אינו רואה את שום פתח לישיעה, לא יתיאש ויתרעם על ה' ח"ה, אלא יאמין בה' ויבטח בו יתברך שבידו להושיע אותו בדרך שרק הוא יתברך יודע איך לגאל אותו, כמו שגאמר: "אין לה' מעצור להשיע".

רוחנים מהמכות

וכן גם בעת המפכות שה' הביא על מצרים, היה לעם ישראל נסיון שלא להתרעם באותה עת על ה', ואכן היו רבים שמתו בזמן חשף ולא יצאו ממצרים, שהם מן הסתם גם התרעמו בעת המפכות ואמרו שאין להם סבלנות לכל העוברים הללו, אלא הם רוצים לצאת מגד מצרים, אבל ה' לא יצאם משם עד שיהיו סבלנות והודו לה' בכל מכה על כך שה' מתעלל במצרים שציערו אותם, ובזכות זה הם זכו להתעשר מפמת דם וכן התרבה היה

של מרים בתו, ובמדת הענוה הוא התברך גדולי ישראל, כדוד מלפני שהיה מתעבד עם אנשים הקטנים ממונו, וכן מצינו בגמרא שהאמוראים היו אומרים לילדים קטנים 'פסק לי פסוקא'.

ומכיון שעמדם נהג בסבלנות כלפי בתו, ובודאי שהוא נהג בסבלנות גם כלפי אדם, לכן זכה לחיות שנים רבות, כמו שכתוב: "ויקח עמרם את יוכבד דדתו לו לאשה ותלד

האדם בימי חייו צריך להתאזר בסבלנות רבה, פי אין אדם שרק מצליח תמיד, אלא לכל אדם יש גם חסרונות וקשיחות וזאת לטובת האדם, פי אם הוא רק יצליח תמיד, הוא יבעט ויכפה טובה לה', כמו שגאמר: "וישמו ישרון ויבעט", וכדי לעבר את זמנו הפשלותו בלי להתאש, צריך הרבה סבלנות.

וכן הוא גם ברוחניות; כדרך שאדם הרוצה לנהג על רכב, עליו ללמוד איך נוהגים כראוי, כך בעבודת ה', צריך ללמוד איך להתנהג בעולם הזה כראוי לפי רצון ה', וכשם שאת חכמת הנהיגה ברקב צריך ללמוד מספר פעמים, וכדרך כלל הלומד נצרך גם לעבר כמה מבחינים שבהם הוא נכשל, עד שהוא מקבל אשור לנהג על רכב, כך בעבודת ה', כדרך כלל אדם נכשל פעמים רבות עד שהוא נעשה מלומד בעבודת ה', כמו שאמרו חז"ל (פסיו מג) על הפסוק: "והמקשלה הזאת תחת ידך", אין אדם עומד על דברי תורה, אלא אם כן נכשל בהן.

החזקה בחשכה

ולכן אין להבהל מפל מיני מכשולות שאדם רואה שאינו מצליח ללכת בדרך הישר ולהתנהג כראוי, אלא יקנה אל ה' ויתחזק באמונה ובבטחון בו יתברך, והדרך שמפריע לאדם להיות חזק באמונה ובבטחון, הוא מפני שבזמן החשכה אינו רואה שום שכל והבנה של התחזקות, והעצה לקנה היא, שבזמן שטוב לאדם וכתב בלוח שלו את הטובות שה' גמל עמו ויצין שם כמה הוא שמח מכה, ובזמן של חשכות יקרא את הרהימות הללו כדי שיתעודד ויזכר באהבת ה' אליו ויתחזק גם עתה באמונה ובבטחון.

וכן נהג דוד מלפניו, שבזמן שהיה לו צער, הזכיר לעצמו את חסדי ה' שעליו, כמו שאמר: "מה תשתחוני נפשי וימה תהמי עלי החילי לאלקים פי עוד אודנו ישיעת פני ואלקיי".

עצה מתוקה

אמרו חז"ל (פסחים סח:): 'קשה זורגו של אדם בקריעת ים סוף, ומנח בזה יסוד גדול שחז"ל מלמדים אותנו, שהנסים הגדולים שצריך להתפעל מהם ביותר, הם הנסים שבחיי היום יום, שעצם זה שאדם זכה לשאת אשה ושהוא זוכה לילדים, זהו גם גדול בקריעת ים סוף, ולא לבקש לראות דוקא נסים מחוץ לגדר הטבע כדי להתפעל ממעשה ה'!

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, זכנו לעבר אותך באהבה ובהכרת הטוב גדולה על הנסים התמידים שאתה עושה עמנו שאתה שומר על בריאותנו וזו מופתים אותה בכל יום ובכל עת, ולא נטעה להתפעל רק מנסים שמחויז לגדר הטבע, אלא זכנו לדעת קדושה, להבחין בכל עת בטובות ובהסדרים שאתה מרעו עלינו בתמידיות ונתפעל מהם, ועל ידי כך יהיו חיינו בגדר חיים על קדוש ה', ושום יהודי לא יצטרך להרהר על קדוש שמה, אלא נאריך ימים ושנים ונקדש את שמך בכל עת בימי חיינו, אמן סלה.

"דבריו מתוקי להבי"

בזכות מה עמך אבי משה האריך ימים ושנים?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@GMAIL.COM או בהודעה קולית בקו 'קול מתיקות': 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון | הזוכה מפרשת שמות: יצחק הלל, ירושלים.

ישראל תחרות והיה זה עבורי לאי נעימות גדולה לראות שתלמידי חכמים כמותכם לא מפגנים אחד לשני, ועקש שאני רואה שאתה מודה לעצת חברה אני שמח בכם ביותר ואני אשלם לך את עלות האופנים שנגנבו לך...

מאז עברו שנים רבות, אך הספור הזה למד אותי לקח לכל החיים, שההתעקשות על העצה שלי גלולה לעלות בדמים תרתי משמע ח"ו, ואלו העצה של החבר יכולה להיות הטובה האישית שלי.

אהרן ק, ירושלים

המורה מכה, שפאשר בא על האדם מצויקה ומיריות של יסיונות, לא יתבע, אלא יזכר שקדם בואו לעולם הוא בחר בנסיונות הללו, אלא שהוא שכח מכה, על פן יתחזק בזמן הקשיים שלו לזכר 'מאז' באתו ולאן אתה הולך, וישמח שהוא עתיד לעלות לעולם הבא ולהתענג שם על זיו שכינתו, לאור עמידתו בנסיונות בעת הקשיים.

ממנו וטענתי בכל תקף שעדיף להשאיר את הדלת פתוחה, והסברתי את טענתי שכמה ימים לפני כן היה זמן שהבננו שלנו היה סגור וראיתי שבאותו זמן השומר לא נמצא בחוץ כלל, והסברתי שזאת בודאי מפני שהשומר סמך על המנעול של הדלת, אם כן עדיף להשאיר את הדלת פתוחה, בכדי שהשומר לא יסמך על הדלת ולא יתראש לתפקידו.

הגבאי התחבט מאד לאיזו עצה לציט, ואני הכרתי את דעתי מאד, כי לא הייתי מסגל לראות ששוב פעם הגבאי שומע בקולו של ישראל, ובקרט שזו החלטה שנוגעת לבנון שאני מתגורר בו ומה פתאום שישראל יחליט גם על הבנון שלנו... ישראל שראה שאני מתעקש על דעתי, עזב את המקום בנעימות והלך כך בסופו של דבר הגבאי עשה את עצתי ולא הורה לשומר לסגור את הדלת, אלא המצב נשאר קפדנותו, שדורך כלל דלת הבנון נשארה פתוחה.

כעבור מספר ימים, קמתי בבקר וראיתי שהאופנים שהייתי מחנה אותן בתוך הבנון, לא נמצאות שם. חפשתי אותן בלחץ מחוץ לבנון ולא מצאתי, יצאתי לרחוב ושם נתקלתי בבית בטחון, השומר שבניידת הורה לי להכנס חזרה לבנון.

'מה קרה?' שאלתי. והשומר השיב לי שבילייה הסתובבו בשכונה פורעים וקעת מחפשים אותם. חזרתי לביתי בבהלה ועד מהרה התברר שהשומר שבכנראה לא היה שומר אוגן, התרפה בעבודתו גם עתה, אך על פי שהדלת הייתה פתוחה כפי שאני הצעתי, ואלו לכל הפחות הדלת הייתה סגורה, מסתבר שלא הייתי מפסיד את האופנים שלי.

יותר מזה, חששתי על שלומם של דירי הבנון, שמא הם יזוקו בגלל עצתי, אך בחסדי שמים התברר שלא היו נפגעים בנפש, אלא הפורעים הזיקו רק לממון בבנינים שהיו פתוחים, ואלו הצטערתי מאד שגרמתי בעצתי נזק לרכוש דירי הבנון שלנו, ונגשתי אל הגבאי ואמרתי לו: עכשו ברור שישראל צדק וראוי לסגור את דלת הבנון! וספרתי לו שגנבו לי את האופנים.

הגבאי אמר לי: אני חיב לומר לך שלאחרונה היה לי צער גדול, כי הבחנתי שיש ביך לבין

ונשובה מצרומה", שאף על פי שהם לא שבו למצרים, בכל זאת נחשב שהם נשארו במצרים כי התמקרוותם מעידה שהם לא יצאו מגלות הדעת אלא נשארו בדעות הרעות של מצרים. והדעה השלישית התקומה במדבר, שהיו רבים שמתו במדבר ויכיון שהם לא נכנסו לארץ הקדש, נחשב שהם לא יצאו ממצרים.

המשד מתיקות הנסים

שאלה לשאל את שני התלמידי חכמים שלנו: כפי שאתם יודעים, כאן לבית המדרש יש שתי דלתות, אחת חיצונית לפני הפרוזדור, ואחת פנימית לבית המדרש בעצמו, ומכיון שעקב גילי המבנה לפעמים אני מתעקב בביתי בהכנות לתפלת שחרית, ואני מאחר ומוצא כמה מתפללים שממתנים לי בחוץ, וככל הנראה מקור ירדו גשמים, לכן אני שואל אתכם האם כדאי להפעם היאת אשנה מההרגל שלי ואשאיר את הדלת החיצונית פתוחה כדי שבמדה ונאחר המתפללים לא יצטרכו להמתין בגשם.

ישראל השיב לו: בודאי שכדאי להשאיר את הדלת פתוחה, אך אני כנראה דוקא בגלל שרציתי לשנות מדעתי של ישראל, אמרתי שלא כדאי להשאיר את הדלת פתוחה, כי בפרוזדור של בית הכנסת יש כלים יקרים והפרצה קוראת לגנב. הגבאי קבל דוקא את דעתו של ישראל והדבר גרם לי חלישות הדעת גדולה, והקנאה בערה בקרבי.

מאז הפסקתי מלבוא לבית הכנסת הזה, אלא הלכתי ללמד בבית כנסת מרחק מביתי. בכדי להקל עלי את ההליכה הארוכה, רכשתי אופנים שעליו השקעתי את כל סכום החסכון שלי ואתו הייתי נוסע בכל יום לבית הכנסת המרוחק.

כעבור כשנתיים החלה האינתיפדה שבה פורעים מבני המעוטים היו מתנכלים ליהודים, פיון שבשכונה שלנו היו חששות גדולים מפורעים, לכן הגבאי של בית הכנסת שכאמור היה אחראי על העד בית בבנון שלנו, העמיד שומר בכניסה לבנון, ולרגל המצב המתוח אני חזרתי להתפלל בבית הכנסת הזה של שכני הגבאי, מכיון שהוא סמוך לבייתנו, יום אחד עלתה לו שאלה והוא החליט שוב לשאל אותי ואת ישראל את שאלתו.

השאלה הייתה האם עדיף להשאיר את הדלת של הבנון שלנו פתוחה כמו שבדורך כלל נהוג בבנון שלנו, ועל השומר תהיה מסתל כל חובת השמירה, או שעדיף להורות לשומר לזאג תמיד שדלת הבנון תהיה סגורה, וכך על השומר לא תהיה אחריות גדולה כל כך.

הפעם ישראל טען שבודאי עדיף לסגור את הדלת, אך אני שוב פעם נטייתי לטען בהפך